

запровадив так звані софтверні патенти. Зауважимо, що намагання Євросоюзу запровадити патентування винаходів у сфері ПЗ спричинили палкі протести з боку значної частини фахівців у цій галузі. Серед критиків існують побоювання, що зрештою в Європі виникне така саме ситуація, як і у США, де користь від цього отримають лише великі корпорації, а збитки набудуть ті фірми, які не мають достатніх ресурсів, аби займатися правовим захистом власних винаходів та ліцензіями. Висловлюються припущення, що програмні розробки, які будуть захищені патентами, неодмінно призведуть до занепаду малих підприємств та відкриють широкий шлях

гігантам на зразок Microsoft.

Системи охорони ІВ та інноваційного регулювання повинні сполучити виробниче та комерційне використання об'єктів ІВ. Питання перетворення результатів досліджень та розробок у добробут (достаток) авторів, науковців, виробників, інвесторів, продавців, наукових організацій – всіх, хто причетний до проблеми дієвості державної системи. ІВ є однією із найвагоміших складових стосовно розвитку як вчених, так і науково-дослідних інститутів і високотехнологічного бізнесу.

Використана література

1. Всемирный доклад "К обществам знания". – Париж. ЮНЕСКО. – 2005. – С 231.
2. Рекомендації щодо розвитку та використання багатомовності та всесвітнього доступу до кіберпростору // Генеральна конференція Юнеско, 32 сесія. – Париж. – 2003 // portal.unesco.org.
3. Patent Busting Project's. <http://www.eff.org/patent/wanted>.
- 4 Global ICT Conference 2004: "Digital Divide and Knowledge Economy: Problems and Solutions", <http://www.global-ict.mincom.gov.az>.
- 5 Keeping science open: the effects of intellectual property policy on the conduct of science. The Royal Society. April 2003. – <http://www.labrate.ru/doc/document-221-eng.pdf>.

ПОДІЇ І ФАКТИ НАУКОВОГО ЖИТТЯ

ДО ПІДСУМКІВ П'ЯТОГО МІЖНАРОДНОГО ФОРУМУ В АКАДЕМІЇ

М.С.Слободяник

У ДАКККіМ 20-22 травня 2008 р. відбулася міжнародна наукова конференція "Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність: проблеми науки, освіти, практики", матеріали якої традиційно надруковані у спеціальному виданні.*

У роботі конференції шляхом проголошення доповідей і публікацій взяли участь 146 фахівців, серед яких 10 докторів, 45 кандидатів наук, що представляли 6 країн – Україну, Росію, Білорусь, Австрію, Німеччину і Китай.

Слід відзначити активну участь у конференції 18-ти вчених, що представляють 8 міст Росії. Серед них 7 вчених із Красноярського державного університету культури і мистецтв.

Україну представляли вчені з 15-ти міст. Найбільш активними були представники ДАКККіМ – 34, НБУВ – 24, ХДАК – 13, Рівненський державний гуманітарний університет

*Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність: проблеми науки, освіти, практики: зб. матеріалів V Міжнар. науково-практ. конф., Київ 20-22 травня 2008 р. / наук. ред. М.С.Слободяник, Г.В.Власова. – К.2008 – 256 с.

/РДГУ/ – 9 і Дніпропетровська національна металургійна академія /ДНМА/ – 6 учасників конференції.

У програмі конференції – 2 пленарних засідання і робота 7 секцій.

Відкрив роботу конференції ректор ДАКККіМ, професор В.Г.Чернець, який ґрунтовно висвітлив стан і перспективні напрями розвитку підготовки фахівців із документознавства та інформаційної діяльності та підвищення кваліфікації бібліотечних працівників, що здійснює Академія. Особливу увагу він приділив проведенню комплексу робіт з освоєння можливостей новітніх технологій для організації дистанційного навчання.

Із вітанням до учасників конференції звернулися заступник голови секретаріату Президента України, академік Академії мистецтв України, професор Ю.П.Богущкий; заступник Міністра культури і туризму України О.Г.Бенч; директор Українського міжнародного фонду національної пам'яті Б.Й.Пономаренко.

Різноманітністю проблематики і високим професійним рівнем доповідей відрізнялося пленарне засідання, на якому було заслухано 22 доповіді.

Проректор ДАКККіМ з наукової роботи, доктор філософських наук, професор В.А.Бітаєв ознайомив учасників конференції з багатоплановою науковою роботою Академії, результатами діяльності спеціалізованих рад із захисту дисертацій, роботи аспірантури і докторантури, різноманітною видавничою діяльністю. Перший проректор ДАКККіМ, кандидат педагогічних наук, професор Г.В.Власова зосередилася на аналізі сучасного стану і перспективних тенденціях розвитку підготовки документознавців та менеджерів інформаційного, виставкового та рекламного бізнесу в Академії.

Програмний характер мала доповідь директора Інституту державного управління та інформаційної діяльності ДАКККіМ, д.і.н., професора М.С.Слободяника, який обґрунтував стратегічні напрями прориву в царині бібліотекознавства і документознавства як складових наукового забезпечення формування інформаційного суспільства в Україні.

Учасники конференції зупинилися на магістральних напрямках розвитку документознавства. Зокрема, д.і.н., професор, зав. відділу УНДІАСД, професор ДАКККіМ С.Г.Кулешов запропонував науково обґрунтовані підходи до відбору веб-ресурсів для зберігання в Центральному державному науковому архіві електронних документів України. Зав. кафедри КНУКіМ, к.і.н., доцент В.В.Бездрако обґрунтувала новий напрямок документознавчих досліджень – історіографію документознавства, розвиток якого є переконливим свідченням зрілості науки про документ. Зав. кафедри Саратовської філії РДГУ, к.і.н., доцент Є.О.Плешкевич ґрунтовно проаналізував сучасний стан формування загальної теорії документа в Росії. Доктор педагогічних наук, професор, декан ХДАК Л.Я.Філіпова проаналізувала проблематику наукових досліджень зі спеціальності "Документознавство, архівознавство", що проводяться у Харківській Академії. Президент Асоціації секретарів і офіс-менеджерів України, головний редактор журналу "Довідник секретаря та офіс-менеджера" І.А.Іванченко поділилася досвідом спільної роботи Асоціації та кафедри документальних комунікацій ДАКККіМ з підвищення кваліфікації діловодів, офіс-менеджерів, працівників кадрових служб.

Низку доповідей на пленарному засіданні було присвячено сучасним проблемам бібліотекознавства. Зокрема, заступник генерального директора Національної парламентської бібліотеки України З.І.Савіна ґрунтовно проаналізувала бібліотекознавчий доробок авторитетної книгозбірні. Віце-президент з інформаційного забезпечення Національного університету "Києво-Могилянська Академія", к.і.н. Т.О.Ярошенко висвітлила теоретичні проблеми і практичний досвід організації та управління інформаційними ресурсами у вишівській бібліотеці. Німецький фахівець Манфред Хауер ознайомив з досвідом представлення бібліотечних фондів у мережі Інтернет і запропонував українським колегам співпрацю в цьому напрямі. Директор Земельної бібліотеки (Форарльберг, Австрія) Карл Редлер проаналізував технологію оцифрування документних фондів бібліотеки.

Низка доповідей відрізнялася міждисциплінарним характером. Зокрема, д.і.н., професор ХДАК В.О.Ільганаєва зупинилася на базових положеннях теорії соціальних комунікацій і як наукового підґрунтя для розвитку соціально-комунікаційних інституцій у сучасному інформаційному просторі. Схожий підхід до аналізу інформаційної науки викладено в доповіді Бернда Лоренца, зав. відділу Вищої школи державного управління і права Баварії.

Відомий Білоруський дослідник С.В.Силков розглянув документально-комунікаційні аспекти менеджменту знань.

Пізнавальною для учасників конференції стала доповідь д.і.н., начальника відділу Українського інституту національної пам'яті, професора ДАКККіМ Г.В.Папакіна, який висвітлив основні напрями діяльності цієї інституції.

Широкий комплекс проблем освоєння інформаційних технологій розглянули у своїх доповідях к.т.н., с.н.с. Л.Й.Костенко; керівник центру інформаційних технологій НБУВ, кандидат філософських наук С.Х.Ляпін (м. Астрахань), к.т.н. Т.Є.Мерсадикова (м. Санкт-Петербург).

Професор ДАКККіМ, к.і.н. Н.М.Христова зупинилася на перспективному напрямі сучасної архівістики – архівній евристиці, що вперше в Україні впроваджена в навчальний процес у ДАКККіМ.

На засіданні секції "Наукове забезпечення інформаційно-бібліотечної діяльності (наукові керівники: Г.А.Саприкін, директор Державної бібліотеки України для юнацтва, к.п.н., доцент і З.І.Савіна, заст. директора НПБУ) було заслухано 46 доповідей. Директор інституту бібліотекознавства НБУВ к.і.н., с.н.с. О.В.Воскобойнікова-Гузєва ґрунтовно проаналізувала інституціональну та комунікаційну складові українського бібліотекознавства. Зав. кафедри бібліотекознавства та соціальних комунікацій ХДАК к.п.н., доцент І.О.Давидова розглянула основні етапи, сучасний стан та перспективи розвитку інноваційної політики бібліотек України.

Інформаційно-аналітична діяльність бібліотек України розглядалась у доповідях зав. кафедри РДГУ, к.п.н., доцента Г.В.Сілкової; докторанта ХДАК О.М.Кобелева; аспірантки ХДАК В.С.Король.

На аналізі електронних ресурсів бібліотек зупинилися: китайська дослідниця Чжао Лін; докторантка ХДАК, доцент Г.В.Шемаєва; викладач Київського національного університету ім. Т.Шевченка, к.ф.н. К.О.Афанасьєва; здобувач ХДАК Т.М.Костирко; м.н.с. ЛНБ ім. В.Стефаніка І.З.Держко. Головний бібліотекар НПБУ Т.І.Богуш висвітлила результати дослідження кадрового потенціалу публічних бібліотек України. Зав. філії НБУВ, к.і.н. О.М.Василенко обґрунтувала місце статистичної інформації в управлінні бібліотекою.

Учасники секції позитивно сприйняли доповіді студентів ДАКККіМ М.С.Полевої та С.М.Красовського, присвячені актуальним проблемам аналізу електронних інформаційних ресурсів.

Серед бібліографознавчої проблематики високим теоретичний рівнем відрізнялася доповідь д.п.н., професора Т.О.Новоженової (м. Краснодар), яка обґрунтувала методологічний статус синергетики у бібліографознавстві. Бібліографуванню патентної інформації були присвячені доповіді к.п.н., професора В.Н.Пазухіної (м. Краснодар) у співавторстві з аспірантками Н.Н.Абрамовою і В.Н.Довгалевою.

У роботі секції "Теоретичні проблеми документознавства" (наукові керівники – професори С.Г.Кулешов та М.С.Слободяник) було заслухано 20 доповідей. Серед теоретичних питань найбільш активно обговорювалися проблеми документознавчої термінології. Цій проблематиці були присвячені доповіді зав. кафедри РДГУ д.і.н., професора Г.М.Шведової-Водки; доцента Національного університету "Львівська політехніка" М.В.Комової; кандидатів філологічних наук С.В.Харченко і С.В.Литвинської (НАУ).

У доповіді д.п.н., професора КНУКіМ О.В.Матвієнко були проаналізовані фахові інформаційні ресурси документознавства у мережі Інтернет і обґрунтована їхня роль у професійній соціалізації документознавства. Кемеровські колеги, кандидати педагогічних наук, доценти Є.В.Мартінова і Г.І.Сбітнева проаналізували інформаційні потоки з документознавства та їхнє відображення у професійних періодичних виданнях Росії. Зав. віділу НБУВ, д.і.н., професор Г.І.Ковальчук охарактеризувала документальне пам'яткознавство як наукову і навчальну дисципліну. Аспіранти ДАКККіМ В.В.Рудюк і Г.О.Перехрест зупинилися на аналізі електронної документації.

У секції "Інформаційні системи і технології" (наукові керівники: к.т.н., с.н.с. Л.Й.Костенко і к.п.н., професор В.К.Скнар) було заслухано 12 доповідей, здебільшого присвячених різним напрямкам інформатизації національної книгозбірні.

На засіданні секції "Підготовка і підвищення кваліфікації спеціалістів з документознавства і бібліотекознавства" (наукові керівники: к.п.н., професор Г.В.Власова; к.і.н., доцент Ю.І.Палеха) було заслухано 14 доповідей. Найбільш активну участь у роботі секції взяли викладачі ДАКККіМ і Національної металургійної академії України (НМАУ) (м. Дніпропетровськ). Зав. кафедри НМАУ к.і.н., доцент О.В.Михайлюк і к.і.н., доцент В.Т.Британ детально зупинилися на специфіці підготовки документознавців у технічному виші. Викладачі О.М.Решетілова і Л.М.Ткач поділилися досвідом упровадження в підготовку документознавців активних методів навчання.

Особливості організації самостійної роботи студентів-документознавців розглянули у своїй доповіді кандидати філологічних наук, доценти НМАУ К.А.Прокоф'єва і Г.А.Чумакова.

Доповідачі ДАКККіМ в основному зосередилися на сутності та змісті низки навчальних дисциплін: "Документно-інформаційні комунікації" – к.і.н., доцент О.Б.Виноградова; "Міжнародна інформація" – к.і.н. Л.С.Прокопенко; "Інформаційне забезпечення виставкової діяльності" – к.п.н., професор В.В.Загуменна; "Лінгвістичні основи документознавства" – аспірантка С.М.Зозуля.

Проректор Європейського університету, доцент ДАКККіМ, к.і.н. Ю.І.Палеха обґрунтував необхідність введення до навчального плану окремої дисципліни – "Історія та техніка документоутворення". Доцент ДАКККіМ, к.т.н. О.С.Олійник зупинився на аналізі можливостей дистанційного навчання документознавців. Ст. викладач ДАКККіМ О.М.Збанацька поділилась оригінальним досвідом підготовки тезаурусу з навчальної дисципліни "АСПІ" та його використання для активізації навчального процесу. Зав. кафедри РДГУ, к.п.н., доцент В.М.Жук висвітлила досвід роботи з аспірантами РДГУ. З інформаційно-технологічною підготовкою студентів Ужгородського училища культури ознайомила учасників конференції к.п.н. Н.І.Апшай.

У роботі секції "Інформаційні ресурси Національного архівного фонду" (наукові керівники: к.і.н., с.н.с., професор ДАКККіМ Н.М.Христова і директор Інституту архівознавства НБУВ к.і.н., с.н.с. Л.М.Яременко) було заслухано 15 доповідей. Найбільш повно на засіданні секції було висвітлено здобутки Інституту архівознавства НБУВ (доповіді Н.А.Порхницької, М.В.Іванової, Л.В.Шипко). Директор цього Інституту Л.М.Яременко висвітлила теоретико-методологічні засади і практичний досвід підготовки путівника по архівним фондам НАН України. Електронні бази даних Інституту архівознавства НБУВ охарактеризував к.і.н. О.М.Березовський.

Здобувач ДАКККіМ О.А.Кравцова (м. Миколаїв) проаналізувала інформаційні ресурси архівного порталу ЮНЕСКО. Магістр ДАКККіМ О.А.Хондошко поділилася досвідом роботи з відеодокументами в архіві парламентського телеканалу "Рада". Важливі аспекти проблеми реституції розглянули аспірантки Київського національного університету ім. Т.Шевченка Т.Г.Боряк і Н.Г.Кашеварова.

На засіданні секції "Книгознавство та видавнича справа" (наукові керівники: к.і.н., доцент Л.М.Зеленська та Президент української асоціації книгознавців і книгорозповсюджувачів О.В.Афонін) було заслухано 14 доповідей. Доцент КНУКіМ, к.п.н. Г.П.Грет детально висвітлила історію і сучасний стан книгорозповсюдження в Україні. Докторант ХДАК, к.п.н., доцент В.А.Маркова охарактеризувала пізнавальні можливості семіотичного підходу до дослідження книги. Історію опису рукописних книг і стародруків в Україні ґрунтовно проаналізував к.і.н. С.М.Міщук (м. Житомир). Л.М.Зеленська зупинилася на проблемах формування ринку музичних періодичних видань у сучасній Україні. Російська дослідниця, к.п.н., доцент Н.Г.Щерба (м. Краснодар) порушила важливу проблему вдосконалення стандартів у сфері книгорозповсюдження, що досить актуально і для України.

Слід визначити високий рівень організації роботи секції "Електронні бібліотеки та мультимедійні колекції у бібліотечній, музейній та архівній справі" (наукові керівники О.В.Баркова і К.Л.Кобцев), організованої Національною Парламентською бібліотекою України – Генеральний директор Г.І. Вилегжаніна. На засіданні цієї секції було заслухано 17 доповідей. У роботі секції взяли зацікавлену участь майже 100 слухачів, що представляли більшість інформаційних установ м. Києва. Ця обставина зумовила активне обговорення доповідей.

Проблематику електронних бібліотечних колекцій найбільш повно проаналізовано в доповідях О.В.Баркової і В.В.Олійника; к.т.н. О.В.Васильєва і к.т.н. В.В.Чьочь; Н.Й.Дзюби; В.В.Волинець; Т.І.Березної.

Музейні електронні колекції розглянуто в доповідях К.Л.Кобцева, О.Шевченка, О.О.Волкового.

Корисними для учасників конференції були доповіді російських колег Н.В.Браккер (м. Москва), к.ф.н. С.Х.Ляпіна і А.В.Куковякіна (м. Астрахань), Т.Е.Мерсадікової (м. Санкт-Петербург). Більшість доповідей супроводжувалися демонстрацією супутних матеріалів, що посилювало їхню практичну значущість.

На заключному Пленарному засіданні з підсумковими повідомленнями виступили наукові керівники секцій.

Отже, професійний форум дозволив всебічно проаналізувати сучасний стан і визначити перспективні тенденції розвитку низки наук соціально-комунікативного циклу.

СІЛЬСЬКА БІБЛІОТЕКА НА ЕТАПІ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА ЗНАНЬ (про Рівненську конференцію)

29-30 вересня 2008 р. у Рівненській державній обласній бібліотеці (РДОБ) відбулася Міжнародна науково-практична конференція "Сільська бібліотека на етапі розвитку суспільства знань".

Організаторами конференції виступили: РДОБ, Державна академія керівних кадрів культури і мистецтв, Рівненське обласне відділення Української Бібліотечної Асоціації (УБА), Управління культури і туризму Рівненської обласної державної адміністрації.

У роботі конференції взяли участь директори, провідні фахівці обласних універсальних наукових бібліотек, публічних бібліотек України та Білорусії, директори ЦБС та сільські бібліотекарі Рівненщини, науковці.

Із Білорусії до України прибули: представники Управління культури Брестського облвиконкому, Обласного комітету профспілок працівників культури м. Брест, Обласної бібліотеки ім. М.Горького м. Брест, районних ЦБС (всього 10 чоловік).

Науково-практична конференція працювала в пленарному режимі. Під час роботи конференції було розглянуто комплекс питань, зокрема: бібліотека в контексті соціокультурного